

Fremsat den {FREMSAT} af børne- og undervisningsministeren (Christine Antorini)

UDKAST 220113

Forslag

til

Lov om ændring af lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), lov om uddannelsen til højere forberedelseksamen (hf-loven) og lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx)

(Harmonisering af klageadgang og øget mulighed for at hæve faget matematik til B-niveau i stx-uddannelsen)

§ 1

I lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 860 af 5. juli 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 12, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Mindst et af fagene biologi, fysik, kemi, matematik eller naturgeografi skal afsluttes på mindst B-niveau. Dette gælder dog ikke elever, der har fire fremmedsprog.«

2. I § 14, stk. 1, udgår »offentlige«, og som 2. pkt. indsættes:

»Kravet gælder ikke institutioner efter lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen (hf-kurser).«

3. § 14, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Rektor træffer afgørelse om oprettelse af konkrete studieretninger og kan herunder træffe afgørelse om oprettelse af blandede studieretningsklasser.«

4. I § 25, stk. 1, 2. pkt., ændres »6,0« til: »2,0«.

5. § 39, stk. 1, affattes således:

»Efter nærmere regler fastsat af børne- og undervisningsministeren kan klager over rektors afgørelser indbringes for ministeren.«

§ 2

I lov om uddannelsen til højere forberedelseksamen (hf-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 862 af 5. juli 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 20, stk. 1, 2. pkt., ændres »6,0« til: »2,0«.

2. § 22, nr. 3, affattes således:

»3) Prøve i to til fire valgfag, der mindst skal omfatte

- a) to fag på B-niveau,
- b) et fag på B-niveau og to fag på C-niveau,
- c) et fag på B-niveau og et fag på C-niveau, hvis kursisten har et sprogfag, der ikke er engelsk, på mindst B-niveau eller fysik på mindst B-niveau,
- d) et fag på A-niveau, der ikke er engelsk eller historie, og et fag på C-niveau eller
- e) engelsk eller historie på A-niveau og enten et fag på B-niveau eller to fag på C-niveau.«

3. § 23, nr. 3, affattes således:

»3) Prøve i to til fem valgfag, der som minimum skal omfatte:

- a) to fag på B-niveau og et fag på C-niveau,
- b) to fag på B-niveau, hvis kursisten har et sprogfag, der ikke er engelsk, på mindst B-niveau eller fysik på mindst B-niveau,
- c) et fag på A-niveau, der ikke er engelsk eller historie, og to fag på C-niveau eller
- d) engelsk eller historie på A-niveau og enten et fag på B-niveau og to fag på C-niveau eller tre fag på C-niveau.«

4. § 35, stk. 1, affattes således:

»Efter nærmere regler fastsat af børne- og undervisningsministeren kan klager over et kursus' leders afgørelser indbringes for ministeren.«

§ 3

I lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx), jf. lov-bekendtgørelse nr. 861 af 5. juli 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 23, stk. 1, 2. pkt., ændres »6,0« til: »2,0«.

2. § 37, stk. 1, affattes således:

»Efter nærmere regler fastsat af børne- og undervisningsministeren kan klager over en skoles afgørelser indbringes for ministeren.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. august 2013.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
  - 1.1. Lovforslagets hovedpunkter
  - 1.2. Lovforslagets baggrund
2. Lovforslagets indhold
  - 2.1. Harmonisering af klageadgangen på de gymnasiale uddannelser med andre uddannelsesområder
    - 2.1.1. Gældende ret
    - 2.1.2. Den foreslåede ordning
  - 2.2. Sidestilling af matematik med de naturvidenskabelige fag i forhold til kravet om, at mindst et af disse fag i stx-uddannelsen skal vælges på B-niveau
    - 2.2.1. Gældende ret
    - 2.2.2. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Lovforslagets hovedpunkter

Lovforslaget, der vedrører de tre love om indholdet i de gymnasiale uddannelser (herefter uddannelseslove), indeholder forslag til ændringer, der skal harmonisere klageadgangen på det gymnasiale uddannelsesområde med andre uddannelsesområder. Derudover indgår der i lovforslaget forslag til en ændring, der skal ses som et led i et serviceeftersyn af de gymnasiale uddannelser. Endelig indgår der forslag om visse ordensmæssige ændringer i lovtæksten.

1.2. Lovforslagets baggrund

Efter indgåelsen af gymnasieforliget den 28. maj 2003 mellem de daværende regeringspartier (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti blev der med start fra skoleåret 2005-06 indført et studieretningsgymnasium på de treårige gymnasiale uddannelser til afløsning af det tidligere grengymnasium, ligesom også hf-uddannelsen blev væsentligt fornyet, ikke mindst i kraft af etableringen af kultur- og samfundsfaggruppen og naturvidenskabelig faggruppe. Alle uddannelserne har fået lærerteam som et meget centralt omdrejningspunkt for undervisningen, og ikke mindst fagsamarbejdet i studieretningerne og i faggrupperne er en stor opgave for lærerteamene og for ledelserne af institutionerne.

Det præcise indhold i forliget er siden blevet justeret ved politiske aftaler af henholdsvis 13. december 2007 og 2. april 2009, der er blevet fulgt op af lov- og regelændringer. Sideløbende hermed har de gymnasiale institutioner gennemgået en omstillingsproces og arbejdet på at realisere reformens intentioner. Realiseringen er kommet langt i kraft af en stor indsats på skolerne. En række evalueringer, analyser og meningstil-

kendegivelser har vist, hvad der er opnået af resultater, samtidig med at der også peges på, hvor der fortsat er behov for en udfoldning af reformerne.

I regeringsgrundlaget »Et Danmark, der står sammen« fra oktober 2011 står der følgende: »Regeringen ønsker generelt at øge kvaliteten af ungdomsuddannelserne, herunder de gymnasiale uddannelser, som udgør den primære vej til videregående uddannelse. Der er bl.a. behov for at nedbringe klassestørrelserne, der mange steder er blevet en alvorlig barriere for ordentlig indlæring. Regeringen vil med udgangspunkt i sine uddannelsespolitiske målsætninger foretage et serviceeftersyn af de gymnasiale uddannelsers indhold og rammer.«

Regeringen har taget initiativ til indførelse af et fleksibelt klasseloft på 28 elever i de gymnasiale fuldtidsuddannelser, jf. lov nr. 469 af 29. maj 2012 (jf. L130, Folketingstidende 2011-12).

Regeringen har endvidere som led i det omtalte serviceeftersyn i foråret 2012 iværksat en udviklingsplan for de gymnasiale uddannelser. En del af udviklingsplanen er, at alle gymnasiale uddannelsesinstitutioner er blevet indbudt til at deltage i rammeforsøg og udviklingsprojekter, samtidig med, at der har været mulighed for at søge tilskud til udvikling af nationalt udbudte efteruddannelseskurser. Forsøgene og projekterne skal bruges til at udfolde og udvikle målene med gymnasireformen. Planen indeholder både nye indsatsområder og en fortsættelse af tidligere igangsatte indsatser. I en næste fase af udviklingsplanen vil der komme flere forsøg og udviklingsprojekter.

Endelig indgår det i serviceeftersynet, at der skal gennemføres en række justeringer af reglerne om uddannelserne, så uhensigtsmæssige bestemmelser og unødvendige bindinger eller begrænsninger bliver fjernet eller ændret. Dette lovforslag er første led i denne bestræbelse, idet de fleste justeringer dog vil blive gennemført ved efterfølgende bekendtgørelsesændringer inden for de gældende bemyndigelser, men med inddragelse af partierne bag gymnasireformen.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Harmonisering af klageadgangen på de gymnasiale uddannelser med andre uddannelsesområder

2.1.1. Gældende ret

De gymnasiale uddannelseslove indeholder hver især bestemmelser om, at en elev/kursist »kan klage til [ministeren] over [lederens] afgørelser i pædagogiske anliggender« (§ 39 i gymnasieloven, § 35 i hf-loven og § 37 i lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx)), mens klageadgangen til ministeriet på andre uddannelsesområder er begrænset til retlige spørgsmål eller helt afskåret. Klageadgangen er nærmere udmøntet i de respektive uddannelsesbekendtgørelser (kapitel 16 i bekendtgørelse nr. 692 af 23. juni 2010 om uddannelsen til studentereksamen (stx-bekendtgørelsen), kapitel 11 i bekendtgørelse nr. 735 af 22. juni 2010 om uddannelsen til toårigt hf (hf-bekendtgørelsen), kapitel 12 i bekendtgørelse nr. 307 af 11. april 2011 om hf-uddannelsen tilrettelagt som enkeltfagsundervisning for voksne (hf-enkeltfagsbekendtgørelsen), kapitel 14 i bekendtgørelse nr. 691 af 23. juni 2010 om uddannelsen til højere handelseksamen (hhx-bekendtgørelsen) og kapitel 15 i bekendtgørelse nr. 740 af 23. juni 2010 om uddannelsen til højere teknisk eksamen (htx-bekendtgørelsen)).

De gældende uddannelseslove indeholder desuden hver især en bestemmelse om, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksamen, herunder om, at omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter. Reglerne om klage er udmøntet i bekendtgørelse om prøver og eksamen i de almene og studieforberedende ungdoms- og voksenuddannelser (almen eksamensbekendtgørelse), jf. bekendtgørelse nr. 862 af 16. august 2012.

Af bekendtgørelsen fremgår, at der i forbindelse med forhold omkring prøver og eksamen på uddannelserne på gymnasialt niveau kan klages til ministeriet (Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen) over en skoles afgørelse i en række spørgsmål af skønsmæssig karakter, herunder forhold vedrørende eksaminationsgrundlaget, prøveforløbet og bedømmelsen. Andre forhold i forbindelse med prøveafleggelsen kan derimod kun påklages til ministeriet, for så vidt angår retlige spørgsmål. Det gælder f.eks. en skoles afgørelse om bortvisning fra prøven som følge af en bekræftet formodning om, at eksaminanden har anvendt uretmæssig hjælp ved prøven, og om, hvorvidt en eksaminand med specifikke vanskeligheder har fået den nødvendige støtte ved prøven.

Klageadgangen til ministeriet på alle andre uddannelsesområder er for alle afgørelser, der træffes vedrørende prøver og eksamen, begrænset til retlige spørgsmål.

Der afholdes på årsbasis mere end 500.000 enkeltstående prøvebegivenheder. Ministeriet har ingen statistik over, hvor mange eksaminander der klager over forhold vedrørende prøverne, idet de fleste klager afgøres endeligt af den enkelte skole.

Med virkning fra september 2010 blev klage reglerne ændret således, at en skoles tilbud om ombedømmelse på baggrund af en afgørelse om at imødekomme en klage fra en eksaminand over bedømmelsen af dennes skriftlige besvarelse, derefter indebærer, at ombedømmerne skal træffe en egentlig forvaltningsretlig afgørelse på baggrund af alle relevante oplysninger i sagen. Eksaminandens klage over en karakter kan indebære, at ombedømmerne træffer afgørelse om, at karakteren kan nedsættes.

Disse afgørelser beror i vidt omfang på et fagligt skøn og kan i dag påklages til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen. Der indbringes i dag kun et meget begrænset antal sager til styrelsen, der vedrører klager over bedømmelsen og andre afgørelser, hvor skønnet er et tema for klagen. I 2011 var der 50 klager. En del af disse klager vedrører reelt klager, der udspringer af retlige forhold, som f.eks. manglende overholdelse af de konkrete læreplaners krav i forbindelse med prøveafholdelsen.

2.1.2. Den foreslåede ordning

Med henblik på at harmonisere det gymnasiale uddannelsesområde med andre uddannelsesområder foreslås det, at klageadgangen begrænses til retlige spørgsmål. Dette sker bl.a. i naturlig forlængelse af, at de almen-gymnasiale uddannelsesinstitutioner i sammenhæng med kommunalreformen overgik til at blive selvejende institutioner med en højere grad af selvstændighed. Med forslaget gennemføres en harmonisering af rammerne for behandling af klagesager vedrørende de gymnasiale uddannelser med andre uddannelsesområder ved selvejende institutioner med udbud af ungdomsuddannelser.

Efter regler i uddannelsesbekendtgørelserne, jf. afsnit 2.1.1. ovenfor, er der adgang til at klage til ministeriet over skolens leders afgørelser af klager fra eleverne/kursisterne over pædagogiske beslutninger, der er truffet på skolen. Det er ikke vurderingen, at begrænsningen af klageadgangen vil forringe elevernes og kursisters retssikkerhed. Sagerne genstand vedrører altovervejende forhold, hvor skolen selv har de bedste forudsætninger for at træffe den bedste afgørelse. Prøvelsen i disse klagesager er da også i praksis begrænset, således at der ikke sker en nærmere efterprøvning af skolens leders faglige skøn, men alene ses på, om reglerne er fulgt. Der indkommer kun et begrænset antal af denne slags klager i løbet af et år, og langt de fleste af disse angår lederens afgørelser af klager over afsluttende standpunktskarakterer. En begrænsning af klageadgangen til alene at omfatte retlige spørgsmål vil i realiteten generelt ikke føre til andre afgørelser end i dag, men det vil formalisere den tilbageholdende efterprøvelsespraksis, der i praksis er ført.

De foreslåede ændringer af de gymnasiale uddannelseslove indebærer i sig selv ingen udvidelse eller begrænsning af ministerens adgang til at fastsætte nærmere regler om klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksamen.

Med henblik på at harmonisere det gymnasiale uddannelsesområde med andre uddannelsesområder også i forbindelse med prøver og eksamen er det hensigten, at reglerne i den almene eksamensbekendtgørelse ændres, så klageadgangen til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen for alle afgørelser vedrørende prøver og eksamen begrænses til retlige spørgsmål. Ændringen, der vil kunne træde i kraft den 1. september 2013 og få virkning for de eksamensterminer, der påbegyndes efter denne dato, indebærer ingen ændring i klagesagsbehandlingen på den enkelte skole, herunder at en klage i henhold til den almene eksamensbekendtgørelses kapitel 10 over en karakter fortsat kan indebære, at en ombedømmelse kan betyde, at karakteren bliver sat ned.

Når ændringen gennemføres, vil den enkelte eksaminand lige som i dag fortsat kunne klage til skolen over også forhold af skønmæssig karakter, herunder om eksaminanden har fået den korrekte bedømmelse. Det bliver herefter skolen henholdsvis bedømmerne, der træffer den endelige afgørelse. Lovforslaget indebærer, at en begrænsning af klageadgangen også på prøve- og eksamensområdet til alene at omfatte retlige spørgsmål i realiteten generelt ikke vil føre til andre afgørelser end i dag.

Der sker ikke med lovforslaget ændringer i ministeriets tilsyn med de gymnasiale uddannelser.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 5, § 2, nr. 4, og § 3, nr. 2, og de specielle bemærkninger hertil.

2.2. Sidestilling af matematik med de naturvidenskabelige fag i forhold til kravet om, at mindst et af disse fag i stx-uddannelsen skal vælges på B-niveau

2.2.1. Gældende ret

Alle elever i uddannelsen til studentereksamen (stx-uddannelsen) skal efter de gældende bestemmelser have fagene fysik og matematik på mindst C-niveau, jf. gymnasielovens § 10, stk. 2, og § 12. Det er et krav, at der i grundforløbet indgår undervisning i matematik og et eller to naturvidenskabelige fag, og i studieretningsforløbet er der krav om, at både fysik og matematik indgår på mindst C-niveau. Derudover skal mindst to af fagene biologi, kemi og naturgeografi indgå i det enkelte studieretningsforløb på mindst C-niveau. Rektor fastlægger på forhånd hvilke.

Ud over ovennævnte gælder der et krav om, at mindst ét af de naturvidenskabelige fag – dvs. biologi, fysik, kemi og naturgeografi – skal afsluttes på B-niveau. Dette gælder dog ikke for en bestemt gruppe af særligt sprogligt orienterede elever, nemlig elever, der har fire fremmedsprog, jf. § 12, stk. 4, 2. pkt.

Endvidere kan elever, der har tre fremmedsprog, vælge at afslutte matematik på B-niveau i stedet for ét af de nævnte fag, jf. § 12, stk. 4, 3. pkt.

Den nuværende affattelse af bestemmelserne trådte i kraft fra og med skoleåret 2010-11 som en imødekommelse af særligt sprogligt orienterede elever som en udmøntning af den seneste politiske aftale om justering af gymnasireformen fra april 2009, jf. lov nr. 1526 af 27. december 2009 (jf. L7, Folketingstidende 2009-10).

2.2.2. Den foreslåede ordning

Faget matematik på B-niveau er i dag et specifikt adgangskrav på mange af de videregående uddannelser, og det har vist sig, at behovet for at tage matematik på B-niveau i dag tegner sig for i alt ca. en ottendedel af stx-studenternes samlede aktivitet på gymnasiale suppleringskurser (GSK). Af disse tager knap ni ud af 10 faget, fordi de ikke allerede har det på B-niveau – som modsætning til dem, der tager faget som GSK, fordi de har brug for at forbedre karakteren. Dette er således én af forklaringerne på den vækst i brugen af gymnasial supplerings, som er set i de seneste år.

Det foreslås på den baggrund, at muligheden for at lade matematik på B-niveau træde i stedet for et løft af ét af de naturvidenskabelige fag til B-niveau gøres til en mulighed for alle uanset antallet af fremmedsprog. Forslaget skal således være med til at underbygge den generelle studiekompetence, som stx-uddannelsen skal give dimittenderne. Behovet for, at stx-studerende skal supplere i faget matematik B efter eksamen, må alt andet lige antages at blive reduceret, hvis elevernes mulighed for at løfte niveauet inden for rammerne af selve uddannelsen udvides.

Ændringen vil omvendt medføre, at færre elever vil få et naturvidenskabeligt fag på B-niveau i løbet af stx-uddannelsen. Forventningen er, at det især vil få betydning for biologi og naturgeografi. Det beror for det første på, at de elever, der måtte vælge matematik B, fordi de i tide er blevet opmærksomme på de specifikke adgangskrav til en ønsket videregående uddannelse, ofte også vil være nødt til at have fysik B eller kemi B for at kunne leve op til disse krav. For det andet beror det på, at fysik B og kemi B i højere grad end biologi B og naturgeografi B vil indgå som egentligt studieretningsfag, mens de andre fag oftere tages som valgfag.

Ændringen vil endvidere få den sideeffekt, at der vil blive færre elever, som i stx-uddannelsen får tre fremmedsprog. Dette forventes især at få betydning for antallet af elever med latin C. Dette fag antages i dag i et vist omfang valgt af elever med henblik på derved at opnå det 3. eller 4. fremmedsprog, som giver mulighed for at benytte mulighederne efter § 12, stk. 4, 2. og 3. pkt. Det forventes, at uddannelseslovgivningen skal justeres igen i forbindelse med en opsummering af erfaringer fra skoleåret 2013-14 vedrørende ramme-forsøg og udviklingsprojekter omfattet af den i afsnit 1.2. nævnte udviklingsplan. Når denne opsummering finder sted, skal effekten af de ændrede regler vedrørende matematik B på antallet af elever med latin C vurderes, så der kan tages stilling til, om en eventuel negativ effekt på antallet af latinelever har et omfang, der

giver grundlag for at foreslå en tilbagevenden til den nuværende retstilstand eller andre kompenserende tiltag.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1, og de specielle bemærkninger hertil.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner

Lovforslaget forventes at afstedkomme en maksimal mindredgift på ca. 4 mio. kr. i 2017 og frem. Den vurderede maksimale mindredgift er angivet med betydelig usikkerhed, da der er tale om, at elever kan vælge matematik på B-niveau og således mindske behovet for at måtte tage matematik på B-niveau som GSK på et senere tidspunkt. Det angivne mindreforbrug angiver en situation, hvor halvdelen af alle elever, der senere måtte have behov for matematik på B-niveau som led i optagelse på en videregående uddannelse, når at tage det som et led i deres gymnasiale uddannelse og således ikke får brug for at tage det som gymnasial supplering.

Mio. kr.	2014	2015	2016	2017
Skønnet provenu i alt, mio. kr., 2013-pl	1	2	3,5	4

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos:

[...]

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindredgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	1 mio. kr. i 2014, 2 mio. kr. i 2015, 3,5 mio. kr. i 2016 og 4 mio. kr. i 2017 og frem	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Gymnasieloven)

Til nr. 1 (§ 12, stk. 4)

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 1, at matematik sidestilles med de naturvidenskabelige fag, således at alle elever – også elever, der ikke har tre fremmedsprog – kan vælge at afslutte matematik på B-niveau i stedet for ét af de andre fag.

De gældende bestemmelser om minimumskravene til stx-uddannelsens indhold af matematik og naturvidenskabelige fag fremgår af § 10, stk. 2, og § 12 i lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven). Alle elever skal have fagene fysik og matematik på mindst C-niveau. Det er efter § 10, stk. 2, et krav, at der i grundforløbet indgår undervisning i matematik og et eller to naturvidenskabelige fag, og i studieretningsforløbet er der efter § 12, stk. 1, krav om, at både fysik og matematik indgår på mindst C-niveau. Derudover skal mindst to af fagene biologi, kemi og naturgeografi indgå i det enkelte studieretningsforløb på mindst C-niveau, jf. § 12, stk. 3. Rektor fastlægger på forhånd hvilke. Derudover gælder der efter § 12, stk. 4, 1. pkt., endelig et krav om, at mindst ét af fagene biologi, fysik, kemi og naturgeografi skal afsluttes på B-niveau. Dette gælder dog ikke for elever, der har fire fremmedsprog, jf. § 12, stk. 4, 2. pkt. Elever, der har tre fremmedsprog, kan efter § 12, stk. 4, 3. pkt., vælge at afslutte matematik på B-niveau i stedet for ét af de nævnte fag.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.

Til nr. 2 (§ 14, stk. 1)

Der foreslås med lovforslagets § 1, nr. 2, en præcisering af bestemmelsen i lovens § 14, stk. 1, om institutionernes udbud af studieretninger.

Efter den gældende § 14, stk. 1, skal alle offentlige skoler udbyde mindst fire studieretninger, hvoraf der er mindst én studieretning med overvejende humanistisk-sproglige studieretningsfag, én studieretning med overvejende samfundsfaglige studieretningsfag og én studieretning med overvejende naturvidenskabelige studieretningsfag.

Termen »offentlige skoler« anvendes ikke i øvrigt i lovgivningen om stx-uddannelsen, hvorfor det foreslås, at der i stedet gøres eksplicit undtagelse fra kravet, for så vidt angår institutioner efter lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseksamen. Ændringen er redaktionel.

Til nr. 3 (§ 14, stk. 2)

Der foreslås med lovforslagets § 1, nr. 3, en nyaffattelse af lovens § 14, stk. 2.

Efter den gældende § 14, stk. 2, i loven skal hver skole oprette mindst lige så mange studieretningshold som antallet af hold i grundforløbet. Rektor træffer afgørelse om oprettelse af konkrete studieretninger og kan herunder træffe afgørelse om oprettelse af blandede studieretningshold.

Bestemmelsen om, at hver skole skal oprette mindst lige så mange studieretningshold som antallet af hold i grundforløbet, hidrører fra indførelsen af gymnasireformen, hvor de almengymnasiale institutioner var amtskommunale. Bestemmelsen skal ses som et led i de konkrete økonomiske forudsætninger bag reformen. Bestemmelsen har siden i kraft af de almengymnasiale institutioners overgang til statsligt selveje, jf. lov nr. 590 af 24. juni 2005, og indførelsen af det fleksible klasseloft, jf. lov nr. 469 af 29. maj 2012, mistet sin praktiske betydning og fremstår i dag som en barriere for en hensigtsmæssig klasseomdannelse efter grundforløbet. Den foreslås derfor ophævet.

Samtidig foretages en redaktionel ændring i den tilbageværende bestemmelse om rektors kompetence, hvorved termen »studieretningshold« ændres til »studieretningsklasser«, der også anvendes i i bekendtgørelse nr. 692 af 23. juni 2010 om uddannelsen til studentereksamen (stx-bekendtgørelsen).

Ministeren vil fortsat kunne fastsætte rammer for skolernes oprettelse af studieretninger samt fastsætte, at visse studieretninger skal udbydes og oprettes, jf. lovens § 14, stk. 4. Regler om etablering af blandede studieretninger fremgår i dag af stx-bekendtgørelsens §§ 31-32, mens regler om udbud og oprettelse af studieretninger fremgår af bekendtgørelsens kapitel 5.

Til nr. 4 (§ 25, stk. 1, 2. pkt.)

Der foreslås med lovforslagets § 1, nr. 4, en ændring som følge af den nye karakterskala, der blev indført med bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse.

Efter den gældende § 25, stk. 1, i loven kan skolens leder i særlige tilfælde nægte en elev oprykning til næste klassetrin, hvis det vurderes, at eleven ikke har opnået et tilstrækkeligt udbytte af det hidtil gennemførte undervisningsforløb. Det fremgår p.t. af bestemmelsen, at det er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for nægtelse af oprykning, at eleven har under 6,0 i gennemsnit.

Med ændringen kommer der rettelig til at stå 2,0 i gennemsnit.

Til nr. 5 (§ 39, stk. 1)

Der foreslås med lovforslagets § 1, nr. 5, en nyaffattelse af § 39, stk. 1.

Efter den gældende § 39, stk. 1, i loven kan en elev klage til børne- og undervisningsministeren over rektors afgørelser i pædagogiske anliggender inden to uger, fra afgørelsen er meddelt eleven. Ministeren kan fastsætte nærmere regler herom. Derudover fastsætter ministeren nærmere regler om klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksamen, herunder om at omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter, jf. § 39, stk. 2. De pågældende bemyndigelser er udmøntet dels i kapitel 16 i stx-bekendtgørelsen, dels i kapitel 10 i den almene eksamensbekendtgørelse.

Med forslaget vil bemyndigelsen til at fastsætte regler om adgangen til at klage til børne- og undervisningsministeren over rektors afgørelser efter uddannelsesreglerne give mulighed for at begrænse klageadgangen til retlige spørgsmål. Denne mulighed vil blive udnyttet ved en efterfølgende ændring af stx-bekendtgørelsens kapitel 16. Tilsvarende ændringer vil blive foretaget i den almene eksamensbekendtgørelses kapitel 10.

Den foreslåede ændring af klageadgangen vil ikke medføre nogen ændring af den almene eksamensbekendtgørelses regler om klageadgang ud over, at det for fremtiden udelukkende vil være retlige spørgsmål i forbindelse med skolens henholdsvis ombedømmernes afgørelser, der kan påklages til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

Bemyndigelsen vil endvidere kunne bruges til at fastsætte regler om klagefrister og klageproceduren, herunder at klage indgives til institutionen med henblik på genvurdering, før en klage sendes til ministeriet.

Bekendtgørelser på det gymnasiale uddannelsesområde, der er udstedt i medfør af andre af lovens bemyndigelsesbestemmelser, vil tillige blive gennemgået med henblik på en lignende harmonisering af klagereglerne.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til § 2

(Hf-loven)

Til nr. 1 (§ 20, stk. 1, 2. pkt.)

Der foreslås med lovforslagets § 2, nr. 1, en ændring som følge af den nye karakterskala, der blev indført med bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse.

Efter den gældende § 20, stk. 1, i lov om uddannelsen til højere forberedelseksamen (hf-loven) kan kurssets leder i særlige tilfælde nægte en kursist oprykning til 2. hf, hvis det vurderes, at kursisten ikke har opnået et tilstrækkeligt udbytte af det hidtil gennemførte undervisningsforløb. Det fremgår p.t. af bestemmelsen, at det er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for nægtelse af oprykning, at kursisten har under 6,0 i gennemsnit.

Med ændringen kommer der rettelig til at stå 2,0 i gennemsnit.

Til nr. 2 (§ 22, nr. 3)

Der foreslås med lovforslagets § 2, nr. 2, en præcisering af § 22, nr. 3, litra c og d, og tilføjelse af litra e.

Den gældende § 22, nr. 3, i loven fastsætter kravene til, hvor mange valgfag der skal indgå i en samlet hf-eksamen efter et toårigt kursusforløb og på hvilke niveauer. Bestemmelsen kan i sin gældende affattelse give indtryk af, at det ikke er muligt at vælge at løfte niveauet i de obligatoriske fag engelsk eller historie til A-niveau, hvilket er utilsigtet. Kursisterne kan således godt vælge at løfte niveauet i et disse fag til A-niveau. Det har imidlertid betydning for kravet til antal og niveauer af de resterende valgfag.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 3 (§ 23, nr. 3)

Der foreslås med lovforslagets § 2, nr. 3, en præcisering af § 23, nr. 3, litra b og c, og tilføjelse af litra d.

Den gældende § 23, nr. 3, i loven fastsætter kravene til, hvor mange valgfag der skal indgå i en samlet hf-eksamen som enkeltfagseksamen og på hvilke niveauer. Bestemmelsen kan i sin gældende affattelse give indtryk af, at det ikke er muligt at vælge at løfte niveauet på de obligatoriske fag engelsk og historie til A-niveau, hvilket er utilsigtet. Kursisterne kan således godt vælge at løfte niveauet i et disse fag til A-niveau. Det har imidlertid betydning for kravet til antal og niveauer af de resterende valgfag.

Ændringen er redaktionel.

Til nr. 4 (§ 35, stk. 1)

Der foreslås med lovforslagets § 2, nr. 4, en nyaffattelse af § 35, stk. 1.

Efter den gældende § 35, stk. 1, i loven kan en kursist klage til børne- og undervisningsministeren over kurssets leders afgørelser i pædagogiske anliggender inden to uger, fra afgørelsen er meddelt kursisten. Ministeren kan fastsætte nærmere regler herom. Derudover fastsætter ministeren nærmere regler om klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksamen, herunder om at omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter, jf. § 35, stk. 2. De pågældende bemyndigelser er udmøntet dels i kapitel 11 i bekendtgørelse nr. 735 af 22. juni 2010 om uddannelsen til toårigt hf (hf-bekendtgørelsens) og kapitel 12 i bekendtgørelse nr. 307 af 11. april 2011 om hf-uddannelsen tilrettelagt som enkeltfagsundervisning for voksne (hf-enkeltfagsbekendtgørelsen), dels i kapitel 10 i den almene eksamensbekendtgørelse.

Med forslaget vil bemyndigelsen til at fastsætte regler om adgangen til at klage til børne- og undervisningsministeren over kurssets leders afgørelser efter uddannelsesreglerne give mulighed for at begrænse klageadgangen til retlige spørgsmål. Denne mulighed vil blive udnyttet ved en efterfølgende ændring af hf-bekendtgørelsens kapitel 11 og hf-enkeltfagsbekendtgørelsens kapitel 12. Tilsvarende ændringer vil blive foretaget i den almene eksamensbekendtgørelses kapitel 10.

Den foreslåede ændring af klageadgangen vil ikke medføre nogen ændring af den almene eksamensbekendtgørelses regler om klageadgang ud over, at det for fremtiden udelukkende vil være retlige spørgsmål i forbindelse med kurssets henholdsvis ombedømmernes afgørelser, der kan påklages til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

Bemyndigelsen vil endvidere kunne bruges til at fastsætte regler om klagefrister og klageproceduren, herunder at klage indgives til institutionen med henblik på genvurdering, før en klage sendes til ministeriet.

Bekendtgørelser på det gymnasiale uddannelsesområde, der er udstedt i medfør af andre af lovens bemyndigelsesbestemmelser, vil tillige blive gennemgået med henblik på en lignende harmonisering af klagereglerne.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til § 3

(Lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx))

Til nr. 1 (§ 23, stk. 1, 2. pkt.)

Der foreslås med lovforslagets § 3, nr. 1, en ændring som følge af den nye karakterskala, der blev indført med bekendtgørelse nr. 262 af 20. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse.

Efter den gældende § 23, stk. 1, i lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) kan skolens leder i særlige tilfælde nægte en elev oprykning til næste klassetrin, hvis det vurderes, at eleven ikke har opnået et tilstrækkeligt udbytte af det hidtil gennemførte undervisningsforløb. Det fremgår p.t. af bestemmelsen, at det er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for nægtelse af oprykning, at eleven har under 6,0 i gennemsnit.

Med ændringen kommer der rettelig til at stå 2,0 i gennemsnit.

Til nr. 2 (§ 37, stk. 1)

Der foreslås med lovforslagets § 3, nr. 2, en nyaffattelse af § 37, stk. 1.

Efter den gældende § 37, stk. 1, i loven kan en elev klage til børne- og undervisningsministeren over skolens afgørelser i pædagogiske anliggender inden to uger, fra afgørelsen er meddelt eleven. Ministeren kan fastsætte nærmere regler herom. Derudover fastsætter ministeren nærmere regler om klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksamen, herunder om at omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter, jf. § 37, stk. 2. De pågældende bemyndigelser er udmøntet dels i kapitel 14 i bekendtgørelse nr. 691 af 23. juni 2010 om uddannelsen til højere handelseksamen (hhx-bekendtgørelsen) og kapitel 15 i bekendtgørelse nr. 740 af 23. juni 2010 om uddannelsen til højere tekniske eksamen (htx-bekendtgørelsen), dels i den almene eksamensbekendtgørelses kapitel 10.

Med forslaget vil bemyndigelsen til at fastsætte regler om adgangen til at klage til børne- og undervisningsministeren over skolens afgørelser efter uddannelsesreglerne give mulighed for at begrænse klageadgangen til retlige spørgsmål. Denne mulighed vil blive udnyttet ved en efterfølgende ændring af hhx-bekendtgørelsens kapitel 14 og htx-bekendtgørelsens kapitel 15. Tilsvarende ændringer vil blive foretaget i den almene eksamensbekendtgørelses kapitel 10.

Den foreslåede ændring af klageadgangen vil ikke medføre nogen ændring af den almene eksamensbekendtgørelses regler om klageadgang ud over, at det for fremtiden udelukkende vil være retlige spørgsmål i forbindelse med skolens henholdsvis ombedømmernes afgørelser, der kan påklages til Kvalitets- og Tilsynsstyrelsen.

Bemyndigelsen vil endvidere kunne bruges til at fastsætte regler om klagefrister og klageproceduren, herunder at klage indgives til institutionen med henblik på genvurdering, før en klage sendes til ministeriet.

Bekendtgørelser på det gymnasiale uddannelsesområde, der er udstedt i medfør af andre af lovens bemyndigelsesbestemmelser, vil tillige blive gennemgået med henblik på en lignende harmonisering af klagereglerne.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.

Til § 4

(Ikrafttrædelsesbestemmelse)

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. august 2013.

Bestemmelsen indebærer, at ændringerne får virkning for alle klassetrin.

Med hensyn til ændringen af uddannelseslovenes klagebestemmelser vedrørende klage over lederens afgørelser i pædagogiske anliggender vil de deraf følgende ændringer af uddannelsesbekendtgørelserne træde i kraft samtidig hermed, dvs. den 1. august 2013. Ændringer i klagereglerne i den almene eksamensbekendtgørelses kapitel 10 påregnes gennemført med ikrafttræden den 1. september 2013. Den i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 5, § 2, nr. 4, og § 3, nr. 2, omtalte gennemgang af øvrige bekendtgørelser på det gymnasiale uddannelsesområde med henblik på en lignende harmonisering af klagereglerne vil blive foretaget, når de enkelte bekendtgørelser i øvrigt skal ændres.

For ændringen om sidestilling af matematik med de naturvidenskabelige fag i forhold til kravet om, at mindst et af disse fag i stx-uddannelsen skal vælges på B-niveau, betyder det i praksis, at ændringen også vil kunne få betydning for elever, der på tidspunktet for lovforslagets fremsættelse går i 1.g, når disse elever i skoleåret 2013-14 skal vælge valgfag i 2.g.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 12. ---

Stk. 4. Mindst et af fagene biologi, fysik, kemi eller naturgeografi skal afsluttes på mindst B-niveau. Dette gælder dog ikke elever, der har fire fremmedsprog. Elever, der har tre fremmedsprog, kan vælge matematik på B-niveau i stedet for mindst et af de fag, der er nævnt i 1. pkt., på B-niveau.

§ 14. Alle offentlige skoler skal udbyde mindst fire studieretninger, hvoraf der er mindst én studieretning med overvejende humanistisk-sproglige studieretningsfag, én studieretning med overvejende samfundsfaglige studieretningsfag og én studieretning med overvejende naturvidenskabelige studieretningsfag.

Stk. 2. Hver skole skal oprette mindst lige så mange studieretningshold som antallet af hold i grundforløbet. Rektor træffer afgørelse om oprettelse af konkrete studieretninger og kan herunder træffe afgørelse om oprettelse af blandede studieretningshold.

Lovforslaget

§ 1

I lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 860 af 5. juli 2010, foretages følgende ændringer:

1. § 12, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Mindst et af fagene biologi, fysik, kemi, matematik eller naturgeografi skal afsluttes på mindst B-niveau. Dette gælder dog ikke elever, der har fire fremmedsprog.«

2. I § 14, stk. 1, udgår »offentlige«, og som 2. pkt. indsættes:

»Kravet gælder ikke institutioner efter lov om private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hfkurser).«

3. § 14, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Rektor træffer afgørelse om oprettelse af konkrete studieretninger og kan herunder træffe afgørelse om oprettelse af blandede studieretningsklasser.«

§ 25. Rektor kan i særlige tilfælde nægte en elev oprykning til næste klassetrin, hvis det vurderes, at eleven ikke har opnået et tilstrækkeligt udbytte af det hidtil gennemførte undervisningsforløb. Det er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for at nægte oprykning, at eleven har under 6,0 i gennemsnit.

---

§ 39. En elev kan klage til undervisningsministeren over rektors afgørelser i pædagogiske anliggender inden 2 uger, fra afgørelsen er meddelt eleven, jf. dog stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om klage over afgørelser i forbindelse med prøver og eksamen, herunder om at omprøve og ombedømmelse kan resultere i en lavere karakter.

4. I § 25, stk. 1, 2. pkt., ændres »6,0« til: »2,0«.

5. § 39, stk. 1, affattes således:

»Efter nærmere regler fastsat af børne- og undervisningsministeren kan klager over rektors afgørelser indbringes for ministeren.«

§ 2

I lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 862 af 5. juli 2010, foretages følgende ændringer:

§ 20. Kurssets leder kan i særlige tilfælde nægte en kursist oprykning til 2. hf, hvis det vurderes, at kursisten ikke har opnået et tilstrækkeligt udbytte af det hidtil gennemførte undervisningsforløb. Det er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for at nægte oprykning, at kursisten har under 6,0 i gennemsnit.

---

§ 22. En samlet hf-eksamen efter et 2-årigt kursusforløb omfatter følgende:

---

3) Prøve i to til fire valgfag, der mindst skal omfatte

1. I § 20, stk. 1, 2. pkt., ændres »6,0« til: »2,0«.

2. § 22, nr. 3, affattes således:

»3) Prøve i to til fire valgfag, der mindst skal

- a) to fag på B-niveau,
- b) et fag på B-niveau og to fag på C-niveau,
- c) et fag på B-niveau og et fag på C-niveau, hvis kursisten har et sprogfag på mindst B-niveau eller fysik på mindst B-niveau, eller
- d) et fag på A-niveau bortset fra engelsk og historie og et fag på C-niveau.

---

§ 23. En samlet hf-eksamen som enkeltfags-eksamen omfatter følgende:

- 3) Prøve i to til fem valgfag, der som minimum skal omfatte:
  - a) to fag på B-niveau og et fag på C-niveau,
  - b) to fag på B-niveau, hvis kursisten har et sprogfag på mindst B-niveau eller fysik på mindst B-niveau, eller
  - c) et fag på A-niveau bortset fra engelsk og historie og to fag på C-niveau.

---

§ 35. En kursist kan klage til undervisningsministeren over kursets leders afgørelser i pædagogiske anliggender inden 2 uger, fra afgørelsen er meddelt kursisten, jf. dog stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

---

omfatte

- a) to fag på B-niveau,
- b) et fag på B-niveau og to fag på C-niveau,
- c) et fag på B-niveau og et fag på C-niveau, hvis kursisten har et sprogfag, der ikke er engelsk, på mindst B-niveau eller fysik på mindst B-niveau,
- d) et fag på A-niveau, der ikke er engelsk eller historie, og et fag på C-niveau eller
- e) engelsk eller historie på A-niveau og enten et fag på B-niveau eller to fag på C-niveau.«

3. § 23, nr. 3, affattes således:

»3) Prøve i to til fem valgfag, der som minimum skal omfatte:

- a) to fag på B-niveau og et fag på C-niveau,
- b) to fag på B-niveau, hvis kursisten har et sprogfag, der ikke er engelsk, på mindst B-niveau eller fysik på mindst B-niveau,
- c) et fag på A-niveau, der ikke er engelsk eller historie, og to fag på C-niveau eller
- d) engelsk eller historie på A-niveau og enten et fag på B-niveau og to fag på C-niveau eller tre fag på C-niveau.«

4. § 35, stk. 1, affattes således:

»Efter nærmere regler fastsat af børne- og undervisningsministeren kan klager over et kursus' leders afgørelser indbringes for ministeren.«

I lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx), jf. lovbekendtgørelse nr. 861 af 5. juli 2010, foretages følgende ændringer:

§ 23. Skolens leder kan i særlige tilfælde nægte en elev oprykning til næste klassetrin, hvis det vurderes, at eleven ikke har opnået et tilstrækkeligt udbytte af det hidtil gennemførte undervisningsforløb. Det er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for nægtelse af oprykning, at eleven har under 6,0 i gennemsnit.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om skolens adgang til at nægte en elev oprykning.

§ 37. En elev kan klage til undervisningsministeren over skolens afgørelser i pædagogiske anliggender inden 2 uger, fra afgørelsen er meddelt eleven, jf. dog stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

---

1. I § 23, *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »6,0« til: »2,0«.

2. § 37, *stk. 1*, affattes således:

»Efter nærmere regler fastsat af børne- og undervisningsministeren kan klager over en skoles afgørelser indbringes for ministeren.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. august 2013.